

Persbericht

PB00-281
13 december 2000
9.30 uur

Kwart bevolking bezoekt regelmatig de kerk

In 1999 zijn vier van de tien personen onkerkelijk: zij rekenen zich niet tot een kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering. Bijna een kwart van de bevolking gaat nog regelmatig, minstens eenmaal per maand, naar de kerk. Het regelmatig bezoeken van de kerk komt meer voor onder gereformeerden dan onder Nederlands hervormden en rooms-katholieken. Islamitische kinderen blijven hun geloof het meest trouw, hervormde kinderen het minst. Dit blijkt uit het onderzoek naar kerkelijke gezindte en kerkbezoek van het CBS.

Vier op de tien onkerkelijk

Anderhalve eeuw geleden rekende vrijwel iedereen in Nederland zich tot een kerkelijke gezindte. Tegenwoordig noemt ruim 40 procent van de bevolking zich onkerkelijk. Met name de Nederlands Hervormde Kerk heeft veel aanhang verloren, van 55 procent in 1849 naar 14 procent in 1999. De daling van de aanhang van de rooms-katholieke kerk bleef beperkt, van 38 naar 31 procent. Het aandeel van de gereformeerde kerken is met zeven procent in 1999 de laatste honderd jaar vrijwel stabiel gebleven. Daarnaast rekent acht procent zich momenteel tot een andere levensbeschouwelijke groepering, waaronder inmiddels vijf procent islamieten. In de laatste vijf jaar hebben geen grote veranderingen in de aanhang van de diverse kerkelijke gezindten plaatsgevonden.

Vooraf gereformeerden regelmatig naar de kerk

Tweederde van de bevolking gaat zelden of nooit naar de kerk, een op de tien doet dat minder dan een keer per maand. Bijna een kwart gaat minstens maandelijks naar de kerk. Onder de gereformeerden bevinden zich meer kerkgangers dan onder de Nederlands hervormden en rooms-katholieken. Van de gereformeerden bezoekt ruim 70 procent regelmatig de kerk, van de hervormden 36 procent en van de katholieken 30 procent.

CBS-Persdienst

Postbus 4000
2270 JM Voorburg
tel. (070) 337 58 16
fax (070) 337 59 71
E-mail:
persdienst@cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische Zaken

Islamitische kinderen trouw aan geloof

Het percentage kinderen dat niet de gezindte van de ouders aanhangt, verschilt per kerkelijke gezindte. De geringste geloofsafval vindt plaats bij de islamieten, de grootste bij de hervormden. Van de tussen 1945 en 1964 geboren kinderen met een islamitische vader noemt tachtig procent zich in 1998 moslim, vier procent heeft een ander geloof aangenomen en zestien procent rekent zich niet meer tot een levensbeschouwelijke groepering.

Van de kinderen van katholieken huize die zijn geboren in de periode 1945-1964 noemt twee van de drie zich in 1998 rooms-katholiek, terwijl dertig procent onkerkelijk is geworden. Bij de hervormden en gereformeerden is bijna de helft van de kinderen hun geloof trouw gebleven. De grootste ontkerkelijking tekent zich af bij de hervormden: ruim veertig procent van de in de periode 1945-1964 geboren kinderen met een hervormde vader, is onkerkelijk geworden. Bij de gereformeerden blijft dit beperkt tot bijna dertig procent. De overgang naar andere gezindten vindt voornamelijk plaats tussen verwante gezindten: het vaakst vinden dergelijke overgangen plaats bij kinderen van gereformeerden huize of de gereformeerde bond binnen de Nederlandse Hervormde Kerk.

Vrijwilligerswerk

Gereformeerden doen vaker vrijwilligerswerk in kerkelijk of levensbeschouwelijk verband dan hervormden en veel vaker dan katholieken. In 1999 heeft 28 procent van de gereformeerden in het afgelopen jaar minstens een keer onbetaald werk voor een organisatie verricht. Van de hervormden staat 14 procent en van de katholieken 7 procent te boek als vrijwilliger op levensbeschouwelijk terrein.

Politieke voorkeur

Gereformeerden geven vaker hun stem aan een christelijke partij dan hervormden en katholieken. Indien er in 1999 verkiezingen voor de Tweede Kamer gehouden zouden zijn, dan zou driekwart van de gereformeerde kiezers op een christelijke partij hebben gestemd. Bij de hervormden is dit twee van de vijf en bij de katholieken een van de drie. Drie procent van de onkerkelijke kiezers zou de stem aan een kandidaat van een christelijke partij hebben gegeven. Ook de drie kleinere christelijke partijen krijgen meer steun van de gereformeerden dan van de hervormden. Van de gereformeerde stemmen zou er twaalf procent naar het GPV gaan, acht procent naar de SGP en zeven procent naar de RPF. De hervormde kiezers zouden respectievelijk een, vier en vijf procent van hun stemmen aan GPV, SGP en RPF geven.

Technische toelichting

De gegevens over kerkelijke gezindte en kerkgang hebben betrekking op de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder en zijn afkomstig uit het Permanent Onderzoek Leefsituatie van 1999, de leefsituatieonderzoeken en het Onderzoek Gezinsvorming 1998 van het CBS en het Aanvullend Voorzieningengebruikonderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Meer informatie is beschikbaar in de publicatie 'Kerkelijke gezindte en kerkbezoek aan het eind van de 20^e eeuw: opvattingen en activiteiten', die binnenkort verschijnt. Aan de bevolking is gevraagd tot welke kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering men zich rekent. Het gaat dus niet om het formele lidmaatschap van een organisatie. Hierbij heeft het CBS, zoals gewoonlijk, gebruik gemaakt van de zogenoemde eentrapsvraagstelling. Bij gebruik van deze vraagstelling valt het aantal onkerkelijken aanzienlijk lager uit dan bij de zogenoemde tweetrapsvraagstelling die door bijvoorbeeld het Sociaal en Cultureel Planbureau wordt gehanteerd. Daarbij wordt eerst de vraag gesteld of men zich tot een kerkgenootschap rekent, waarna – indien ja – een lijst wordt voorgelegd.

Noot voor de redactie

Voor achtergrondinformatie en aanvullende tabellen over dit onderwerp kunt u contact opnemen met het Centraal Bureau voor de Statistiek in Heerlen, Hans Schmeets, tel. (045) 570 72 76. Overige informatie kunt u verkrijgen bij de persdienst van het CBS, tel. (070) 337 58 16.

Kerkelijke gezindten, 1849-1999

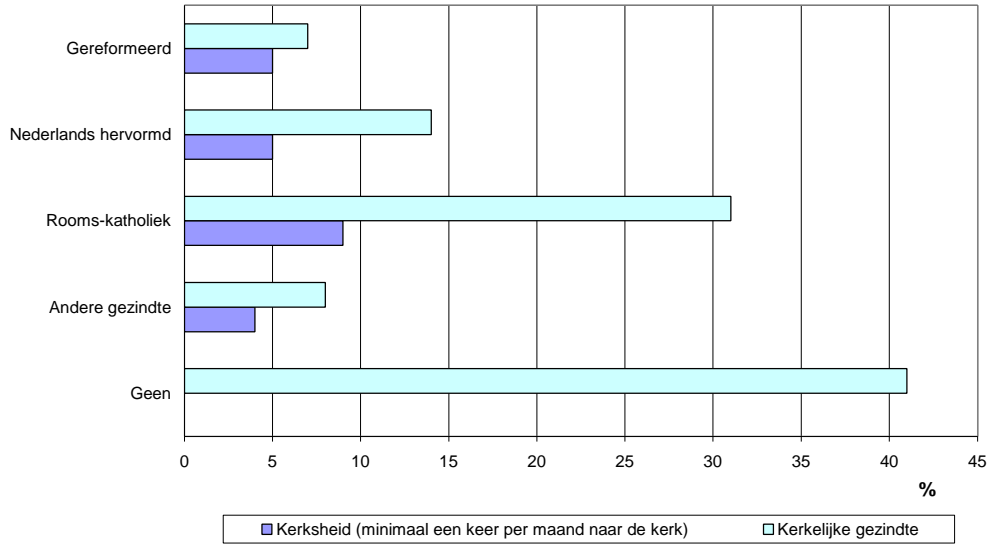
	Gerefor- meerd	Nederlands hervormd	Rooms- katholiek	Andere gezindte	Geen
	%				
1849	1	55	38	6	0
1859	2	55	37	6	0
1869	3	55	37	6	0
1879	4	55	36	6	0
1889	8	49	35	6	2
1899	8	48	35	6	2
1909	9	44	35	7	5
1920	9	41	36	6	8
1930	9	35	36	6	14
1947	10	31	38	5	16
1960	9	28	40	5	18
1971	9	24	40	4	23
1975	10	23	38	3	26
1977	9	22	38	3	26
1980	9	21	38	5	26
1981	9	22	38	5	27
1982	9	20	37	4	29
1983	9	20	36	6	30
1984	8	18	36	4	35
1985	9	19	37	5	31
1986	8	19	36	5	33
1987	8	19	36	5	32
1988	8	19	36	6	32
1989	8	18	31	6	37
1990	8	17	33	5	38
1991	8	17	34	5	37
1992	8	15	33	6	39
1993	7	15	32	6	40
1994	8	14	31	8	39
1995	7	14	33	7	40
1996	8	14	32	7	40
1997	7	15	32	8	39
1998	7	14	31	9	40
1999	7	14	31	8	41

Bron: CBS, Volkstellingen, gehele bevolking; vanaf 1848 tot 1971.

CBS, Doorlopend Leefsituatieonderzoek van 18 jaar en ouder; 1971-1996

CBS, Permanent Onderzoek Leefsituatie van 18 jaar en ouder 1997-1999

Kerkelijke gezindte en kerksheld, 1999

Kerkelijke gezindte, 1849-1999

